



รวมคำบรรยาย

ภาคสอง สมัยที่ ๓๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๒ เล่มที่ ๖

บทบรรณาธิการ

คำถาม โจทก์ยื่นคำร้องขอแก้ไขคำฟ้องโดยลดจำนวนทุนทรัพย์ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งในคำร้องว่า "สำเนาให้จำเลย รอส่งวันนัด" หลังจากนั้นศาลชั้นต้นได้ดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อมาจนเสร็จ โดยมีได้มีคำสั่งคำร้องขอเพิ่มเติมฟ้องของโจทก์แต่ประการใด แต่กลับพิพากษาให้จำเลยรับผิดชอบตามคำฟ้องเดิม ดังนี้ เป็นการพิพากษาเกินคำขอหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษากฎการวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษากฎการที่ ๒๕๑๓/๒๕๕๗

โจทก์ยื่นคำร้องขอแก้ไขคำฟ้องและคำขอท้ายฟ้อง จากเดิมที่ขอให้จำเลยทั้งสองชดใช้ค่าเสียหาย ๓๘,๕๕๕.๕๙ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงิน ๓๖,๐๕๑.๗๒ บาท นับถัดจากวันฟ้องไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ เป็นว่า ขอให้บังคับจำเลยทั้งสองชดใช้ค่าเสียหาย ๓๒,๖๓๙.๔๘ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงิน ๓๐,๕๑๙.๘๒ บาท นับถัดจากวันฟ้องไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ ศาลชั้นต้นยังคงพิพากษาให้จำเลยที่ ๒ ชำระค่าเสียหาย ๓๘,๕๕๕.๕๙ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงิน ๓๖,๐๕๑.๗๒ บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ เป็นการพิพากษาให้จำเลยที่ ๒ รับผิดชอบเกินกว่าคำขอท้ายฟ้อง ไม่ชอบด้วยประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๒ หรือไม่นั้น

เห็นว่า ในชั้นพิจารณาของศาลชั้นต้นโจทก์ได้ยื่นคำร้องขอแก้ไขคำฟ้องเป็นว่า จำเลยที่ ๒ ในฐานะผู้รับประกันภัยค่าจ้างต้องร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ ๑ เป็นเงิน ๓๐,๕๑๙.๘๒ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงินดังกล่าวนับแต่วันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นวันสุดท้ายที่โจทก์ได้จ่ายค่าซ่อมรถยนต์ไปคิติดอกเบี้ยถึงวันฟ้องเป็นเงิน ๒,๑๑๙.๖๒ บาท รวมเป็นค่าเสียหายทั้งสิ้น ๓๒,๖๓๙.๔๘ บาท และขอแก้ไขคำขอท้ายฟ้องเป็นว่า ขอให้บังคับจำเลยทั้งสองชดใช้ค่าเสียหาย ๓๒,๖๓๙.๔๘ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงิน ๓๐,๕๑๙.๘๒ บาท นับถัดจากวันฟ้องไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งในคำร้องของโจทก์ว่า "สำเนาให้จำเลย รอส่งวันนัด" หลังจากนั้นศาลชั้นต้นได้ดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีต่อมา

จนเสร็จสำนวนโดยมิได้มีคำสั่งคำร้องขอเพิ่มเติมฟ้องของโจทก์แต่ประการใด ถือว่า ศาลชั้นต้นยังมิได้มีคำสั่งอนุญาตให้โจทก์แก้ไขคำฟ้อง การที่ศาลชั้นต้นพิพากษา ให้จำเลยที่ ๒ รับผิดตามคำขอท้ายฟ้องเดิมจึงไม่เป็นการพิพากษาเกินคำขอ แต่อย่างไรก็ตาม โจทก์นำสืบว่า โจทก์เสียค่าแรงและค่าอะไหล่เป็นเงิน ๓๐,๕๑๙.๘๒ บาท จำเลยที่ ๒ ในฐานะผู้รับประกันภัยคำจำต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่โจทก์ ๓๐,๕๑๙.๘๒ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปีของต้นเงินดังกล่าวนับแต่วันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๐ ซึ่งเป็นวันสุดท้ายที่โจทก์ได้จ่ายเงินค่าซ่อมรถยนต์ไป คิดดอกเบี้ย ถึงวันฟ้องเป็นเงิน ๒,๑๑๙.๖๒ บาท รวมเป็นค่าเสียหายที่จำเลยที่ ๒ ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ ทั้งสิ้น ๓๒,๖๓๙.๔๔ บาท การที่ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยที่ ๒ ชำระค่าเสียหาย แก่โจทก์ ๓๘,๕๕๕.๕๙ บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงิน ๓๖,๐๕๑.๗๒ บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ ทำให้โจทก์ได้รับ ค่าเสียหายเกินกว่าที่โจทก์มีสิทธิเป็นการไม่ชอบ และเป็นข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับ ความสงบเรียบร้อยของประชาชน

คำถาม โจทก์ไม่มาศาลในวันนัดพร้อมเพื่อฟังผลการเจรจาเพื่อจะทำความ ตกลงกัน จะถือว่าโจทก์ทิ้งฟ้องหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๑๙๒/๒๕๕๗

ในวันนัดสืบพยานโจทก์ทั้งสี่นัดแรกโจทก์ทั้งสี่และจำเลยตกลงร่วมกันว่า โจทก์ทั้งสี่ทำสัญญาปรับปรุงโครงสร้างนี้กับจำเลย แต่โจทก์ทั้งสี่ผิดสัญญา จำเลยจึง ฟ้องโจทก์ทั้งสี่ต่อศาลชั้นต้น ต่อมาโจทก์ทั้งสี่และจำเลยตกลงทำสัญญาประนีประนอม ยอมความกันโดยศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาดำเนินการประนีประนอมยอมความเป็นคดี หมายเลขแดงที่ ๓๔๘/๒๕๕๑ และคดีอยู่ในระหว่างการบังคับคดี โจทก์ทั้งสี่และจำเลย สามารถตกลงยกข้อนี้กันได้แล้ว โดยอยู่ในระหว่างการพิจารณาอนุมัติของกรรมการจำเลย และขอความเห็นชอบจากบรรษัทประกันสินเชื่อเพื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม คาดว่าจะใช้ เวลาประมาณ ๒ เดือน และโจทก์ทั้งสี่แถลงเพิ่มเติมว่า หากตกลงกันได้จะถอนฟ้อง คดีนี้ ศาลชั้นต้นเห็นว่าคดีน่าจะมีทางตกลงกันได้ จึงให้เลื่อนไปนัดพร้อมเพื่อฟังผลการ

เจรจา ครั้นเมื่อถึงวันนัดโจทก์ทั้งสี่ไม่มาศาล โดยไม่แจ้งเหตุขัดข้อง มีปัญหาว่า ศาลชั้นต้น มีคำสั่งว่าโจทก์ทั้งสี่ทั้งฟ้องและจำหน่ายคดีโจทก์ทั้งสี่ออกจากสารบบความเป็นคำสั่งที่ชอบ ด้วยกฎหมายหรือไม่

เห็นว่า บทบัญญัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๗๔ (๒) ไม่ได้หมายความว่า เมื่อศาลกำหนดให้โจทก์ทั้งสี่ดำเนินคดีในเรื่องใดแล้ว โจทก์ทั้งสี่ เพิกเฉยจะเป็นกรณีทิ้งฟ้องเสมอไป การที่จะถือว่าโจทก์ทั้งสี่ทั้งฟ้องต้องเป็นกรณีที่ ไม่ดำเนินการตามคำสั่งศาลแล้วเป็นเหตุที่ทำให้ศาลไม่อาจดำเนินกระบวนการพิจารณาต่อไปอีกได้ เมื่อพิจารณาถึงการดำเนินกระบวนการพิจารณาของโจทก์ทั้งสี่ปรากฏว่าตั้งแต่วันที่นัดขึ้นฟ้องหรือสืบพยาน ทนายโจทก์ทั้งสี่และทนายจำเลยมาศาลและแถลงว่าคดี อยู่ระหว่างการเจรจา โดยทนายจำเลยจะนำเงื่อนไขของโจทก์ทั้งสี่เสนอผู้มีอำนาจเพื่อ พิจารณา ศาลชั้นต้นจึงมีคำสั่งให้กำหนดนัดสืบพยานโจทก์ทั้งสี่วันที่ ๘ และ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๔ และสืบพยานจำเลยวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๔ ก่อนถึงวันนัดได้มีการนัด โกล่เกลี่ยโดยผู้ประนีประนอมของศาลชั้นต้น อีก ๔ ครั้ง ซึ่งทุกครั้งทนายโจทก์ทั้งสี่ และทนายจำเลยมาศาลทุกนัดและมีผลการเจรจาที่คืบหน้าตามลำดับ ครั้งสุดท้ายวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๔ แต่ตกลงกันยังไม่ได้ จึงต้องส่งสำนวนเข้าสู่กระบวนการสืบพยานโจทก์ ทั้งสี่และจำเลย ครั้นถึงวันนัดสืบพยานโจทก์ทั้งสี่ ทนายโจทก์ทั้งสี่และทนายจำเลย มาศาล แล้วแถลงว่าคดีอยู่ระหว่างการเจรจาโดยรอผลการอนุมัติของกรรมการจำเลย และ ขอความเห็นชอบจากบริษัทประกันสินเชื่อบุคคลกรรมนายยอมซึ่งคาดว่าจะตกลงกันได้ ศาลชั้นต้นให้เลื่อนไปนัดพร้อมเพื่อฟังผลการเจรจาวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๔ ถึงวันนัดโจทก์ที่ ๒ ผู้รับมอบฉันทะทนายโจทก์ทั้งสี่ และทนายจำเลยมาศาล แล้วแถลง ขอเลื่อนคดี เนื่องจากบริษัทประกันสินเชื่อบุคคลกรรมนายยอมยังพิจารณาการขอลด ยอดหนี้ไม่เสร็จ ศาลอนุญาตให้เลื่อนไปนัดพร้อมเพื่อฟังผลการเจรจาวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ เมื่อถึงวันนัดดังกล่าวทนายโจทก์ทั้งสี่ไม่มาศาล จะเห็นได้ว่า ทนายโจทก์ทั้งสี่มาศาลทุกนัดที่มีการไกล่เกลี่ย การที่โจทก์ทั้งสี่ไม่มาศาลย่อมแสดงว่าคดี ไม่สามารถตกลงกันได้ จึงยังมีกระบวนการพิจารณาที่ศาลชั้นต้นต้องดำเนินการต่อไป คือการสืบพยานโจทก์ทั้งสี่และสืบพยานจำเลย การที่โจทก์ทั้งสี่ไม่มาศาลในวันนัด พร้อมเพื่อฟังผลการเจรจายังไม่ใช่กรณีที่ถือว่าโจทก์ทั้งสี่ทั้งฟ้อง การที่ศาลชั้นต้น ถือว่าโจทก์ทั้งสี่ทั้งฟ้องและมีคำสั่งจำหน่ายคดีนั้น จึงเป็นคำสั่งที่ไม่ชอบ

คำถาม โจทก์ฟ้องขอให้จำเลยชำระเงินพร้อมดอกเบี้ยนับแต่วันฟ้องเป็นต้นไป จนกว่าจะชำระเสร็จ ศาลจะพิพากษาให้จำเลยชำระเงินพร้อมดอกเบี้ยตั้งแต่วันที่รับเงินไว้หรือนับแต่วันผิดนัดได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษากฎีกาวินิจฉัยไว้ดังนี้

คำพิพากษากฎีกาที่ ๒๕๖๙/๒๕๕๖ โจทก์ขอให้บังคับจำเลยชำระเงินพร้อมดอกเบี้ยนับแต่วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๔๕ อันเป็นวันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ ศาลฎีกาไม่อาจพิพากษาให้จำเลยชำระเงินพร้อมดอกเบี้ยนับแต่วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๔๕ อันเป็นวันที่รับไว้ได้เพราะจะเป็นการพิพากษาเกินไปกว่าที่ปรากฏในคำฟ้องต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๒ ประกอบมาตรา ๒๔๖ และ ๒๔๗

คำพิพากษากฎีกาที่ ๑๒๖๘๓/๒๕๕๗

โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสองร่วมกันชำระเงินพร้อมดอกเบี้ยนับแต่วันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ และขอให้บังคับจำเลยที่ ๑ ชำระค่าเสียหายอันเกิดจากการผิดสัญญา เมื่อโจทก์ฟ้องวันที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๑ ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยที่ ๑ ชำระเงินแก่โจทก์โดยกำหนดดอกเบี้ยให้นับตั้งแต่วันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๔๒ กับที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาให้จำเลยทั้งสองร่วมกันรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายอันเกิดจากการผิดสัญญาแก่โจทก์ จึงเป็นการพิพากษาเกินไปกว่าที่ปรากฏในคำฟ้องต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๒ วรรคหนึ่ง

ปัญหาว่าศาลล่างพิพากษาให้เกินไปกว่าที่ปรากฏในคำฟ้องต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๒ วรรคหนึ่ง เป็นข้อกฎหมายอันเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดอุทธรณ์ฎีกา ศาลฎีกาเห็นสมควรแก้ไขเสียให้ถูกต้อง

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์

บรรณาธิการ